

СТАНОВИЩЕ

от д-р Аксентия Замфирова, доцент в Пловдивския университет „П.Хилендарски”, катедра „Икономически науки”, член на научно жури (заповед №.РД38-481 от 16.07.2015 г)

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на тема: „Взаимодействие между фискална и парична политика при плаващ валутен курс и в условия на паричен съвет”

Докторант: Димитър Георгиев Златинов, задочен докторант, СУ „Св. Климент Охридски”, Стопански факултет, катедра „Икономика”

I. Обща оценка на процедурата и на докторанта

Документите, представени ми по процедурата за защита на дисертационния труд на Димитър Златинов, отговарят на изискваните от ЗРАС в РБ и от правилника за неговото приложение в Софийския университет.

Авторефератът на дисертацията е коректно резюме на дисертационното изследване и съдържа справка за приносните му моменти. Към документацията са приложени публикациите на докторанта по темата на дисертацията, които по обем и съдържание удовлетворяват изискванията за публикационна активност (5 публикации в реферирани научни издания, едно от тях – под печат). Освен това има декларация за оригиналност и достоверност, както и автобиография.

Трудовият и академичен опит на Димитър Златинов са логично продължение на целенасочените му усилия да се образова и квалифицира в областта на икономическата теория и нейното макроикономическо приложение.

Интересът му към науката е безспорен и датира от студентската скамейка. За краткия си професионален път като икономист той има участие в пет научни проекта и в 12 конференции и семинари, които неизменно са свързани с макроикономически проблеми. На този фон докторантурата му е следващата стъпка към една желана академична кариера, а избраната теза на докторската дисертация – заявка за сериозна подготовка за нея.

II. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Д. Златинов има обем, съдържание и структура, отговарящи на изискването за монографично изследване. Той съдържа 218 страници текст, списък на използваната литература (138 заглавия) и четири приложения (43 страници). Текстът е оформен в съответствие с изискванията на чл.27, ал.2 от ППЗРАС в РБ и включва въведение, три глави и заключение. Приложенията, графиките и таблиците имат пряко отношение към изследването и са необходима част от изложението.

Изследователската цел – да се разработи подход за анализ и оценка на провежданата фискална и парична политика при два различни парични режима, както и избраният предмет на изследване – възможностите за взаимодействие на двете политики при изпълнение на фундаменталните им цели и при запазване на стабилността на фискалния и паричния сектор, правят задачата на автора сложна и трудоемка. Изборът на обекта на изследване – фискалната и парична политика на Чехия и България в краткосрочен времеви период, изисква редица допускания, обосновки и ограничения. Те са направени сполучливо и коректно и аргументират задоволително допустимостта на сравнение на обектите.

Структурата на обсъждания текст е непосредствено и убедително подчинена на изследователската цел. В три глави последователно е изяснен:

- първо, теоретичния фундамент на взаимодействие на фискалната и паричната политика;
- второ, методологическия инструментариум за анализа и оценката му при два различни парични режима;
- и трето, направена е емпирична проверка на конструирания подход за периода 2006-2013 г.

Изводите и заключенията след всяка глава коректно и в общи линии сполучливо представят резултатите от изследването.

Трябва да се подчертае, че въпросът за взаимодействието между фискалната и паричната политика е жалонен за развитието на макроикономиката в последните 50 години. В него резултатират основните тези и теоретични принципи на макроикономическите школи. Интерпретацията на това взаимодействие в първата глава на дисертационното изследване е направена компетентно и при висока степен на обобщение на съществуващите теоретични концепции. Този пространен теоретичен анализ е поставен в определена рамка за целите на изследването („репери“) и е развит в съпоставителен план, за да се покажат предимствата и недостатъците на подходите на всяка една от школите по отношение на взаимодействието на двете основни стабилизационни политики.

Изборът на модела на Мъндел-Флеминг за целите на изследването е обоснован. Показана е евристичната стойност на модела и е коментирана в контекста на други модели.

Безспорно основните приноси на изследването следва да се търсят във втората глава. За да разработи подход за анализ и оценка на взаимодействието между фискалната и парична политика при противоположни парични режими, докторантът е разгледал паричните режими в Чехия и България в периода след 1998 г. Той е избрал за инструменти на политиките съответно бюджетното салдо и нормата на

задължителните минимални резерви. Изчислил е моделните им стойности от бюджетните ограничения на икономическите сектори, при които се постигат екзогенно зададените цели на фискалната и паричната политика. За целта са използвани системата на националните сметки, моделът на финансово програмиране и ред други аналитични инструменти. Последните са проследими, макар че за целите на това становище не са детайлно проверявани.

Емпиричната проверка на разработения методологически подход в трета глава доказва, че докторантът познава и може да използва за целите на изследването сложните техники и методи за статистическо и иконометрично конструиране на основни макроикономически променливи и техни коефициенти на чувствителност. Чрез тях са изведени резултатите от взаимодействието на фискалната и паричната политика в Чехия и България за 2006-2013 г и са направени препоръки за координирането им.

III. Оценка на научните и приложните приноси на дисертационния труд
Първо, като цяло може да се подкрепят приносните моменти, формулирани от автора на дисертационния труд на с.34-36 от автореферата. Те премерено отразяват основните постижения на изследването.

Второ, от теоретична гледна точка действително е направен опит за известно модифициране на модела на Мъндел-Флеминг, който, макар и незавършен (позволява изследване на влиянието на бюджетното салдо и нормата на задължителните минимални резерви не върху всеки икономически сектор, а по двойки – върху реалния и външния или върху паричния и фискалния), има евристична стойност(показана в трета глава) и следва да се отчете като сериозен успех на докторанта. Още повече, че става дума за използване на модел и на аналитичен инструментариум, които не са много познати в българската икономическа литература и в този смисъл я обогатяват .

Трето, в дисертацията са оценени самостоятелно 54 параметъра и коефициенти на чувствителност на икономиките на България и Чехия , а също така и елементите на потенциалния доход и естествената норма на безработица за периода 1999-2014 г. Това е значим приложен анализ с несъмнено приносен характер .

IV. Критични бележки

Актуалността на дисертационното изследване, поне що се отнася до взаимодействието на фискалната и паричната политика, е извън всякакво съмнение. Авторът обаче не е успял да я формулира достатъчно убедително и особено, да я подчертае при приетите ограничения .

Освен това, бюджетните ограничения на икономическите сектори на България и Чехия през избрания период са обект не толкова и не само на стабилизационна, колкото на структурна макроикономическа политика. Това,

заедно със силно отворения характер на двете икономики ги прави уязвими на външни шокове и намалява значително възможността да управляват общото си равновесие чрез стабилизационна политика.

V. Заключение:

Дисертационният труд на Димитър Златинов е самостоятелно научно изследване на сложен макроикономически проблем, което е извършено на високо теоретико-методологическо равнище. То съдържа научни и приложни приноси, отговарящи на нормативните изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор”. Авторът му несъмнено притежава професионална компетентност и умения по научна специалност „Политическа икономия” на равнището на академичните стандарти .

На тези основания предлагам на научното жури да присъди на Димитър Георгиев Златинов образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 3. ”Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8. ”Икономика”, научна специалност „Политическа икономия”

7 октомври 2015 г

доц. д-р Аксентия Замфирова: